

PRZEWIERZGNAĆ SIĘ (9) *vb pf*

przewierzgnąć się (6), **przewirzgnąć się** (2), **przewiergnąć się** (1); przewierzgnąć się *Mącz*, *KlonŻal*, *KochWr*, *OrzJan*, *KmitaSpit*, *KlonWor*; przewirzgnąć się *GórnDworz*, *KochFr*; przewiergnąć się *StryjKron*.

się (5), się (4).

Pierwsze e jasne; -wie- (2) *KochWr*, *OrzJan*, -wie- (2) *Mącz*, *KochFr*.

inf przewierzgnąć się (3). $\diamond$ *praet* 3 sg [*m* przewierzgnął się.] *n* przewierzgnęło się (1). $\diamond$ 3 *pl m* *pers* przewierzgnęli się (2). [*subst* przewierzgnęły się.] $\diamond$ *plusq* 3 sg *m* był się przewierzgnął (1). $\diamond$ *con* 3 sg *m* by się przewierzgnął (1). *n* by się przewirzgnęło (1).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde także XVII(XVIII) w. s.v. przewierzgnąć*.

Stać się innym, zmienić się (9) : [v którego [*Samuela*]/ ácz fye *Zydowłki rząd* przewierzgnął/ przedsię iednąk ízłó *Kápłánłtvo y Duchowienłtvo z pokolenia Lewi przy pokoleniu Iudzki*m/ áz do *Páná náłzého Iezulá Kryłtułá JanSyjon* 15, 29.]

[*przewierzgnąć się w co*: V *Rzymian* to bywało/ że naprzód *pánłtvo* ich było *Monárchią*/ [...] áz do *Tárquiniulzá* [...] po nim odmieniłá fye *Monarchia* w *Ariłtocrácią*/ y w *Democrácią*/ [...] áz náółtátek záfye przewierzgnęły fye *Pánłtwá* w *Monárchią Céfárlką JanSyjon* 56.]

[*Zwrot*: »przewierzgnąć się we złe obyczaje« = *stać się gorszym*: Szófty [*znak*]/ íz fye *ludzie*/ y práwie *świát włyłtek* miał przewierzgnąć we złe obyczáie *JanWróz* 33.]

a. *Stać się kimś a. czymś innym (czasem w sposób nadprzyrodzony)*; *vertere se Mącz* [*w tym*: [*w kogo*], *w co* (7)] (8) : *Mącz* 485d; á to rozumienie/ niechay nie wychodzi z miáry/ áby fie w vpor/ á w *zuchwálłthvo* nie *przewirzgnęło*. *GórnDworz* D8v; *KochFr* 102; *Drudzy* [*starożytni herosi*] záś *Marpelowym Mármurem* *łtánęli*/ *Drudzy* w *drzewá*/ *drudzy* *fię* w *žiołá* *przewierzgnęli KlonŻal* B2; *Ci tám* [*w błocie*] áz do tych *czáfów zołtác* *iuż* *muśieli*/ *Y tułzá* áby w *záby* *przewierzgnąć* *fię* *mieli*. *KmitaSpit* C2v; *KlonWor* 2.

przewierzgnąć się z kogo (1): *KochWr* 38; [Bo *co* fie w *nief* [*Maryi*] *vrodziło*/ to fie z *duchá* *świętego* *vczyniło*/ áłbo *przewierzgnęło BudArt* I7].

[*przewierzgnąć się przez co*: Nie może żaden okróm *Páná Kryłtułá* ze *dwoiéy* *natury* być *złożony*/ bo *iednę* *tylko* *náturę* *człowieczą* *ma*/ á *tá* *náturá* áłbo w *duchowną*/ áłbo w *świętką* *przewierzgnąć* *fye* *może*/ [...] w *świętką* *przez* *krzełt* [...] W *duchowną* [...] *przez* *pomázánié* *ná* *kápłánłtvo JanSyjon* 53.]

Fraza: »wszystko się przewierzgnęło« (1): *OrzJan* 56; [rzucili fye *ná* *wiáre*/ *ná* *ołtarz*/ *ná* *ofiáre*/ y *ná* *kápłaná*: á *zátym* *też* *z rázu* *włyłtko* *fye* *przewierzgnęło JanSyjon* 89].

Zwrot: »opak się przewierzgnąć« (1): *Teraz* *zásię* *włyłtko* *fie* *opak* *przewierzgnęło OrzJan* 56.

[*Szeregi*: »odmienić się a przewierzgnąć«: *Tu* *fie* *obacz*/ á *mnie* *powiédz*/ *kto* *ták* *łzalony* *iełt*/ *coby* *to* *twiérdził*/ *íz* *tá* *nie* *iełt* *wola*/ *o* *którą* *bać* *fie* *nie* *trzebá*/ *żeby* *fie* *odmięnić*/ á w *przećiwną* *rzcę* *przewierzgnąć* *miałá SenekaGórn* 294.

»wcielić się abo przewierzgnąć«: *Tu* *Ewán-ielifá* *nie* *wyciąga* *nikogo* *ná* *one* *wymysł*y *Antichriłtowe*/ *żeby* *wierzył* *że* *fyn* *Boży* *był* *ifotnie* *przed* *wieki* *Bogiem* [...] *że* *fie* *w* *ćielil*/ abo w *człowieká* *przewierzgnął BudArt* R8v.]

[Przen:

Zwrot: »z owiec przewirzgnąć się w wilki«: A toć ieft wielki znak fałszywych prorokow: Iż nie my wyfzli od nich/ ále oni od nas: y fkoro fię z owiec przewirzgnęli w wilki *WujPos 1590 311 (Linde s.v. przewierzgnąć).*]

a. [O *eucharystii*: Iefli Pan w Sákrámenćie rzeczywiſtnie Ciáło Dał łwe: tedyć fię wżdy co przewierzgnąć muſiało *ŁaszczPogrom 10v.*]

b. *Zmienić wyznanie (1) :*

Zwrot: »w [jaki] się zakon przewiergnąć« (1): Wfzákże potym Bułgárowie/ y máło nie wżyſcy Sławacy dla ſáńiedzkiej przyległóſći w Grecki fię zakon przewiergnęli/ w ktorym y dziś trwáią. *StryjKron 100.*

Synonimy: odmienić się; **a.** *przeinaczyć się, przekinąć się, przemienić się;* **b.** *przekrzcić się.*

Formacje współrdzenne cf WIERZGAĆ.

KO